

ZPRÁVA ZA DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ VÝZKUMNÉHO PROGRAMU 3.d ZA ROK 2020

1. TITULNÍ LIST

„Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin“ podle „Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství“ (dále jen „Zásady“)

- aplikovaný výzkum
- experimentální vývoj

1.2. Podprogram

Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin

1.3. Název projektu

*Tvorba genotypů hořčice bílé (*Sinapis alba*) s vhodnými agrobiologickými vlastnostmi a vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým stresům*

1.4. Anotace řešení projektu (max. 300slov)

Cílem projektu je tvorba genotypů hořčice bílé s dobrou odolností k biotickým a abiotickým stresům, vysokým výnosovým potenciálem semene a zelené hmoty a dobrou kvalitou semene pro potravinářské využití. Na základě těchto cílů budou vytipovány perspektivní kombinace výchozích genotypů hořčice bílé a bude provedeno jejich křížení. Genotypy nižších generací (do F4) budou přesévány v mikroparcelách o výměře 2,5 m² v tzv. školkách. Genotypy generací F5 a vyšších budou testovány v maloparcelních výnosových pokusech (dle metodiky ÚKZÚZ), v parcelách 10 m². Budou stanoveny agrobiologické charakteristiky testovaných

genotypů (výška rostlin, odolnost polehání, zralost, rychlost nárůstu biomasy, odolnost k chorobám) a výnos semene a rostlinné hmoty. Po sklizni budou stanoveny kvalitativní parametry osiva testovaných genotypů metodou infračervené spektroskopie NIRS (screeningová nedestruktivní metoda – tuk, mastné kyseliny) a budou provedeny semenářské rozborů (HTS, šedosemennost). Genetická stabilizace a udržování genetické čistoty vedených genotypů bude zajištěna izolacemi rostlin proti cizosprašení prostřednictvím prostorových a technických izolátorů.

2. SKUTEČNOST ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ (2020)

2.1. PROJEKTOVÝ TÝM

2.1.1. ORGANIZACE ÚČASTNÍCÍ SE PROJEKTU

OSEVA PRO s.r.o., o.z. Výzkumný ústav olejin Opava

2.1.2. ŘEŠITELSKÝ TÝM

Mgr. Viktor Vrbovský

Mgr. Lenka Endlová, Ph.D.

Ing. Andrea Rychlá

technický pracovník

laborantka

2.2. ČASOVÝ POSTUP PRACÍ

2.2.1. AKTIVITY USKUTEČNĚNÉ

V roce 2020 se podařilo založit pokusné porosty umožňující získ relevantních výsledků a přemnožení vedených šlechtitelských materiálů.

S ohledem na vybrané šlechtitelské cíle bylo provedeno křížení rodičovských odrůd. Bylo provedeno 21 kombinací. Školky materiálů nacházejících se v raných šlechtitelských

generacích (F1 až F4) sestávaly ze 153 genotypů v mikroparcelách o výměře 2,25 m². Zde byl proveden výběr individuálních rostlin.

Šlechtitelské materiály ve vyšších generacích byly testovány ve výkonových zkouškách (parcely 10 m²). Srovnávacími kultivary zde byly odrůdy Andromeda, Agent (standardy pro výnos semen) a Zlata (standard pro výnos zelené hmoty). Byly hodnoceny agrobiologické charakteristiky, před květem byla z části parcel sklizena zelená hmota a stanoven její výnos. Po dozrání byl pokus sklizen parcelní sklizení mlátičkou, byl stanoven výnos semen a jejich vlhkost. Na základě hodnocení agrobiologických vlastností, výnosového potenciálu a kvality byly vybrány vhodné genotypy pro další šlechtitelskou práci.

Dále bylo namnoženo osivo dvou nejvýkonnějších genotypů s označením OP-SA-01 a OP-SA-02 pro účely registračního řízení a předstihového množení prostřednictvím výsevu osiva kmenových matek do parcel 10 m². Celkem se jednalo o 72 parcel.

Počet materiálů ve školcích (parcely 2,5 m²):

Generace	Počet materiálů
Křížení	21 kombinací vybraných genotypů
F1	22
F2	16
F3	144

Počet materiálů ve výnosových pokusech (parcely 10 m²):

Typ pokusu	Charakteristika	Počet testovaných materiálů
Mikrozkoušky výkonu	1 opakování, více kontrol	106
Zkoušky výkonu	34 opakování, 2 lokality	12

Využití analytických metod

Pro hodnocení kvality semen vedených genotypů byla u hořčice bílé zavedena metoda infračervené spektroskopie (NIRS). Hodnocenými znaky byl obsah oleje v semeni a obsah mastných kyselin v oleji, celkem bylo analyzováno 39 vzorků osiva.

2.2.2. AKTIVITY NEUSKUTEČNĚNÉ

2.3. NÁKLADY – VÝKAZ (včetně komentáře) příloha 1

2.4. PŘEHLED ZMĚN, KTERÉ NASTALY V PRŮBĚHU ŘEŠENÍ

3. PŘÍLOHY

Příloha 1 – NÁKLADY NA ŘEŠENÍ V ROCE 2020

Náklady na řešení v roce 2020	Kč
Materiálové náklady	31 tis.
Osobní náklady	283 tis.
Ostatní přímé náklady	43 tis.
Celkem náklady za projekt	357 tis.

Náklady byly vynaloženy v souvislosti s uvedenými aktivitami. Tvořily je osobní náklady na mzdy a odvody z mezd výzkumných, technických a laboratorních pracovníků, pronájem a příprava pokusných pozemků, spotřeba pesticidů, hnojiv, chemikálií a spotřeba PHM a maziv, údržba a opravy polní mechanizace a budov, náhradní součástky a díly, cestovné, pomocný materiál a drobný hmotný majetek (návěsky, parcelní čísla, kancelářské potřeby, nástroje pro pěstební činnost, izolátory proti cizosprašení, software).